

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW KOMUNIKACJI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 10 lipca 1959 r.

w sprawie znaków i sygnałów drogowych.

Na podstawie art. 5 i art. 26 ustawy z dnia 7 października 1921 r. o przepisach porządkowych na drogach publicznych (Dz. U. z 1921 r. Nr 89, poz. 656, z 1928 r. Nr 18, poz. 151 i Nr 23, poz. 202, z 1934 r. Nr 110, poz. 976 i z 1948 r. Nr 10, poz. 73) zarządza się, co następuje:

Dział I.**PRZEPISY WSTĘPNE**

§ 1. System znaków i sygnałów drogowych obejmuje wszelkie urządzenia na drogach publicznych oraz sygnały podawane przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej lub inne osoby do tego uprawnione, mające na celu podniesienie bezpieczeństwa, sprawności i wygody ruchu drogowego.

§ 2. 1. Znaki i sygnały drogowe wyrażają ostrzeżenia, zakazy i ograniczenia i obowiązują kierujących pojazdami i innych użytkowników dróg oraz mają pierwszeństwo przed ogólnymi przepisami ruchu drogowego.

2. Wśród znaków i sygnałów drogowych pierwszeństwo mają sygnały podawane przez funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej lub inne osoby do tego uprawnione.

3. Na przejazdach kolejowych użytkownicy dróg obowiązani są stosować się również do sygnałów podawanych przez służbę kolejową.

§ 3. 1. Przepisy niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie do wszelkich znaków i sygnałów drogowych na drogach publicznych.

2. Przepisy dotyczące kierujących pojazdami mają odpowiednio zastosowanie również do osób prowadzących zwierzęta pociągowe, juczne, wierzchowce i stada lub mających nad nimi pieczę.

§ 4. Rozróżnia się następujące znaki i sygnały drogowe:

- 1) znaki drogowe,
- 2) znaki na jezdni,
- 3) sygnały świetlne,
- 4) sygnały podawane przez kierującego ruchem drogowym,
- 5) sygnały dźwiękowe.

Dział II.**ZNAKI DROGOWE****Rozdział 1.****Przepisy ogólne.**

§ 5. 1. Znaki drogowe dzielą się na trzy kategorie:

- 1) znaki ostrzegawcze,
- 2) znaki wyrażające zarządzenia bezwzględne:
  - a) znaki zakazu,
  - b) znaki nakazu,
- 3) znaki zawierające informacje:
  - a) znaki informacyjne,

b) tablice przed drogowskazami, drogowskazy i tablice kierunkowe,

c) tablice miejscowości oraz tablice i znaki szlaków drogowych.

2. Wskazówki zawierające dodatkowe wyjaśnienia lub informacje, określające ściślej znaczenie znaku, lub inne wskazówki dotyczący znaku umieszcza się na tabliczkach pod tarczą znaku.

3. Znaki drogowe powinny być ustawione po prawej stronie drogi i zwrócone przednią stroną do nadjeżdżających pojazdów.

4. Wyjątek od zasady określonej w ust. 3 stanowią:

- 1) znaki obowiązującego kierunku jazdy, które są ustawiane równoż na przedłużeniu osi drogi,
- 2) niektóre znaki zawierające informacje, umieszczone po lewej stronie drogi lub na przedłużeniu jej osi,
- 3) znaki odwołujące zakaz, które mogą być umieszczone po lewej stronie drogi na odwrócenie znaku ustawionego dla kierunku przeciwnego,
- 4) znak „zakaz ruchu wszelkich pojazdów”, który może być ustawiony na jezdni,
- 5) znak „ograniczenie zatrzymania i postoju”, który na drogach jednokierunkowych może być ustawiony po lewej stronie drogi.

5. W miejscach szczególnie niebezpiecznych dla ruchu drogowego lub w przypadkach uzasadnionych warunkami drogowymi znaki drogowe mogą być powtórzone po lewej stronie drogi.

6. Wzory znaków drogowych podane są w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Rozdział 2.**Znaki ostrzegawcze.**

§ 6. Znaki ostrzegawcze wskazują kierującym pojazdami niebezpieczne miejsca na drodze, przed którymi lub przy przejeździe przez które należy zachować szczególną ostrożność, a zwłaszcza prowadzić pojazdy z taką szybkością, aby kierujący w każdej okoliczności panował nad pojazdem lub zdążył go zatrzymać, jeśli będzie to konieczne dla bezpieczeństwa ruchu lub uniknięcia wypadku.

§ 7. 1. Tarcze znaków ostrzegawczych mają kształt trójkątów równobocznych, których wierzchołek skierowany jest do góry z wyjątkiem znaku „Uwaga. Droga z pierwszeństwem przejazdu”, którego wierzchołek skierowany jest ku dołowi (§ 8 ust. 18).

2. Tarcze znaków ostrzegawczych mają jasnożółte tło i czerwone obrzeże; symbole na tarczach są koloru czarnego.

3. Znaki ostrzegawcze ustawiane są w odległości 150 do 250 m od wskazywanego miejsca niebezpiecznego; jeżeli znak

jest ustawiony bliżej niż 150 m, umieszczana jest pod nim tabliczka wskazująca rzeczywistą odległość.

4. Przepis ust. 3 nie ma zastosowania:

- 1) do znaku „Uwaga. Droga z pierwszeństwem przejazdu” (§ 8 ust. 18),
- 2) do znaku „Przejdźcie przez jezdnię” (§ 8 ust. 11),
- 3) do znaku „Uwaga. Dzieci” (§ 8 ust. 12) oraz
- 4) do innych znaków, jeżeli są one ustawione na obszarze zabudowanym w taki sposób, że nie zachodzi wątpliwość co do odległości ustawienia znaku.

§ 8. 1. Znak „poprzeczny ściek lub garb” (rys. I—1) ostrzega o zbliżaniu się do takiego miejsca niebezpiecznego na drodze, jak poprzeczny ściek, garb albo wygórowany mostek (tzw. osli mostek) bądź inna poprzeczna nierówność na drodze.

2. Znak „niebezpieczny zakręt lub niebezpieczne zakręty” (rys. I—2, I—3, I—4 i I—5) ostrzega o zbliżaniu się do zakrętu lub do zakrętów niebezpiecznych.

Znak według rys. I—2 oznacza zakręt w prawo.

Znak według rys. I—3 oznacza zakręt w lewo.

Znak według rys. I—4 oznacza dwa zakręty, z których pierwszy jest w prawo.

Znak według rys. I—5 oznacza dwa zakręty, z których pierwszy jest w lewo.

Pod tarczami znaków według rys. I—4 i I—5 mogą być umieszczone tabliczki wskazujące większą liczbę bezpośrednio po sobie następujących zakrętów.

3. Znak „skrzyżowanie dróg” (rys. I—6) ostrzega o zbliżaniu się do skrzyżowania dróg, z których żadna nie posiada prawa pierwszeństwa przejazdu na tym skrzyżowaniu.

4. Znak „przejazd kolejowy z zaporami” (rys. I—7) ostrzega o zbliżaniu się do przejazdu kolejowego wyposażonego w zapory.

Pomiędzy znakiem tym a przejazdem mogą być ustawione słupki wskaźnikowe określone w ust. 5.

5. Znak „przejazd kolejowy bez zapór” (rys. I—8) ostrzega o zbliżaniu się do przejazdu kolejowego bez zapór; przy przejeździe kolejowym umieszczony jest znak — krzyż św. Andrzeja (ostrzegawczy wskaźnik przejazdowy) o pojedynczych ramionach (rys. I—9) przed liniami kolejowymi jednotorowymi oraz o podwójnych dolnych ramionach (rys. I—9a) — przed liniami wielotorowymi.

Pomiędzy znakiem ostrzegawczym (rys. I—8) a przejazdem ustawia się słupki wskaźnikowe; słupek z trzema kreskami (rys. I—10) umieszcza się pod tarczą znaku, słupek z dwiema kreskami (rys. I—10a) — na 2/3, a słupek z jedną kreską (rys. I—10b) — na 1/3 odległości znaku od przejazdu.

Przed przejazdem kolejowym na linii zelektryfikowanej stacją górną umieszczony jest dodatkowo znak w kształcie prostokąta z rysunkiem trupiej główki i napisem „Baczność. Nie dotykać przewodów”, ostrzegający o niebezpieczeństwie porażenia prądem w razie dotknięcia zawieszonych nad przejazdem przewodów trakcji elektrycznej.

6. Znak „niebezpieczny zjazd” (rys. I—11) ostrzega o zbliżaniu się do niebezpiecznego zjazdu, tj. jeżeli spadek drogi przekracza 10% albo zjazd jest niebezpieczny z powodu innych warunków miejscowych.

7. Znak „zweżenie jezdni” (rys. I—12) ostrzega o takim zężeniu jezdni, które może stanowić niebezpieczeństwo dla kierujących pojazdami.

8. Znak „ruchomy most” (rys. I—13) ostrzega o zbliżaniu się do mostu ruchomego (zwodzonego, obrotowego).

9. Znak „roboty na drodze” (rys. I—14) ostrzega o zbliżaniu się do miejsc, w których kierujący pojazdem może spotkać pracujących ludzi lub inne przeszkody, jak np. maszyny, materiały itp. znajdujące się na drodze i utrudniające ruch.

Przejeżdżając przez teren robót kierujący pojazdami powinni zachować szczególną ostrożność i zmniejszyć szybkość,

aby nie narazić na niebezpieczeństwo osób pracujących na drodze.

10. Znak „śliska jezdnie” (rys. I—15) ostrzega o zbliżaniu się do odcinka jezdni, który w pewnych warunkach może być śliski; nie dotyczy to śliskości spowodowanej śniegiem, gołoledzią lub deszczem.

11. Znak „przejdźcie przez jezdnię” (rys. I—16) ostrzega o zbliżaniu się do miejsc wyznaczonych na jezdni jako przejścia dla pieszych.

12. Znak „Uwaga. Dzieci” (rys. I—17) ostrzega o zbliżaniu się do miejsc szczególnie uczęszczanych przez dzieci, jak szkoły, przedszkola, tereny zabaw itp.

13. Znak „Uwaga. Zwierzęta” (rys. I—18 i I—18a) ostrzega o zbliżaniu się do obszaru, w obrębie którego można spotkać na drodze zwierzęta bez dozoru (np. przy wjeździe do lasu o dużej ilości zwierzyny); znak ten może ostrzegać również o zbliżaniu się do odcinków dróg, na których odbywają się częste przegony zwierząt (np. w pobliżu ośrodków hodowlanych); w zależności od potrzeby umieszcza się na znakach odpowiednie symbole.

14. Znak „skrzyżowanie z drogą nie posiadającą pierwszeństwa przejazdu” (rys. I—19) ostrzega o zbliżaniu się do skrzyżowania z drogą, która nie posiada pierwszeństwa przejazdu.

15. Znak „ruch dwukierunkowy na jezdni o ruchu jednokierunkowym” (rys. I—20) ostrzega kierujących pojazdami, jadących po jezdni jednokierunkowej, że zbliżają się do odcinka jezdni, na którym został tymczasowo wprowadzony ruch dwukierunkowy.

16. Znak „Uwaga. Tramwaj” (rys. I—21) ostrzega o zbliżaniu się do niebezpiecznych przejazdów przez torę tramwajowe.

17. Znak „inne niebezpieczeństwo” (rys. I—22) ostrzega o innych niebezpieczeństwach niż określone w ust. 1—16.

18. Znak „Uwaga. Droga z pierwszeństwem przejazdu” (rys. I—23) ostrzega o zbliżaniu się do skrzyżowania z drogą z pierwszeństwem przejazdu; na skrzyżowaniu tym kierujący obowiązany jest ustąpić pierwszeństwa przejazdu pojazdowi jadącemu po drodze, do której się zbliża; znak ten ustawia się w odległości do 50 m od skrzyżowania na obszarach nie zabudowanych i w odległości do 25 m na obszarach zabudowanych; znak ten może być poprzedzony takim samym znakiem z tabliczką podającą odległość od skrzyżowania, jeżeli przed skrzyżowaniem nie jest ustawiony znak „skrzyżowanie dróg” (§ 8 ust. 3).

Rozdział 3.

Znaki wyrażające zarządzenia bezwzględne.

A. Znaki zakazu.

§ 9. 1. Tarcze znaków zakazu mają kształt okrągły.

2. Tarcza znaku posiada obrzeże czerwone i tło białe, z wyjątkiem znaku „ograniczenie zatrzymania i postoju” (§ 10 ust. 19), którego tło jest niebieskie; symbole na tarczach są koloru czarnego i czerwonego.

3. Zakaz wyrażony przez znak zakazu obowiązuje na odcinku od miejsca ustawienia znaku do najbliższego skrzyżowania.

4. Jeżeli zakaz obowiązuje na odcinku krótszym niż do skrzyżowania, zostaje on zniesiony symbolem znaku zakazu w szarym kolorze na białej okrągłej tarczy, przekreślonej czarną ukośną kreską (rys. IIA—4a, IIA—16a); znak ten może stać oddzielnie po prawej stronie drogi lub może być umieszczony na odwrocie takiego samego znaku zakazu ustawionego dla kierunku przeciwnego; wyjątek stanowi znak „ograniczenie zatrzymania i postoju” (rys. IIA—19); zniesienie zakazu wyrażonego tym znakiem na odcinku przed skrzyżowaniem następuje przez powłóczenie znaku zapatrzonego w tabliczkę z napisem „koniec”.

5. Znak zakazu umieszczony pod tablicą miejscowości (§ 19) wskazuje, że zakaz wyrażony przez ten znak obowiązuje na obszarze całej miejscowości wymienionej na tablicy.

6. W razie potrzeby organy do spraw komunikacji prezydów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw) mogą za zgodą Ministra Komunikacji stosować na obszarze całego województwa lub jego części dodatkowe symbole, dotyczące innych pojazdów niż przewidziane w niniejszym rozdziale.

7. Znak zakazu dotyczące samochodów ciężarowych mają zastosowanie również do ciągników, jednakże mogą być stosowane także znaki dotyczące tylko ciągników.

§ 10. 1. Znak „zakaz ruchu wszelkich pojazdów” (rys. II A—1) wskazuje, że droga jest zamknięta dla ruchu wszelkich pojazdów w obu kierunkach.

2. Znak „zakaz wjazdu wszelkich pojazdów” (rys. II A—2) wskazuje, że wjazd na drogę jest zabroniony wszystkim pojazdom od strony, od której jest umieszczony ten znak; znak może być zaopatrzony w tabliczkę zawierającą informację, w jakich godzinach zakaz obowiązuje.

3. Znak „zakaz skrętu w lewo” (w prawo) (rys. II A—3 i II A—3a) wskazuje, że na najbliższym skrzyżowaniu zabronione jest skręcanie w lewo (w prawo).

4. Znak „zakaz wyprzedzania” (rys. II A—4) wskazuje, że wyprzedzanie pojazdów samochodowych jest zabronione wszystkim pojazdom samochodowym.

5. Znak „zakaz wyprzedzania przez samochody ciężarowe” (rys. II A—5) wskazuje, że samochody ciężarowe nie mogą wyprzedzać innych pojazdów samochodowych.

6. Znak „zakaz wjazdu wszelkich pojazdów samochodowych z wyjątkiem motocykli bez przyczep” (rys. II A—6) wskazuje, że droga jest zamknięta dla wjazdu wszystkich pojazdów samochodowych, z wyjątkiem motocykli bez przyczep.

7. Znak „zakaz wjazdu motocykli bez przyczep” (rys. II A—7) wskazuje, że droga jest zamknięta dla wjazdu motocykli bez przyczep.

8. Znak „zakaz wjazdu wszelkich pojazdów samochodowych” (rys. II A—8) wskazuje, że droga jest zamknięta dla wjazdu wszystkich pojazdów samochodowych.

9. Znak „zakaz wjazdu samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym ponad . . . ton” (rys. II A—9) wskazuje, że droga jest zamknięta dla wjazdu samochodów ciężarowych, których ciężar całkowity, tj. ciężar samochodu wraz z ładunkiem, przekracza wielkość określoną na znaku.

10. Znak „zakaz wjazdu pojazdów zaprzęgowych” (rys. II A—10) wskazuje, że droga jest zamknięta dla wjazdu wszelkich pojazdów zaprzęgowych.

11. Znak „zakaz wjazdu rowerów” (rys. II A—11) wskazuje, że droga jest zamknięta dla ruchu rowerów; zakaz wyrażony tym znakiem dotyczy również rowerów wyposażonych w silnik pomocniczy o pojemności skokowej nie przekraczającej 50 cm³ i nie mogących rozwijać szybkości przekraczającej 40 km/godz.

12. Znak „zakaz wjazdu pojazdów o szerokości ponad . . . metrów” (rys. II A—12) wskazuje, że wjazd wszelkich pojazdów, których szerokość (z ładunkiem lub bez ładunku) przekracza wielkość określoną na znaku, jest zabroniony.

13. Znak „zakaz wjazdu pojazdów o całkowitej wysokości ponad . . . metrów” (rys. II A—13) wskazuje, że wjazd wszelkich pojazdów, których całkowita wysokość (z ładunkiem lub bez ładunku), przekracza wielkość określoną na znaku, jest zabroniony.

14. Znak „zakaz wjazdu pojazdów o ciężarze całkowitym ponad . . . ton” (rys. II A—14) wskazuje, że wjazd wszelkich pojazdów, których ciężar całkowity, tj. ciężar pojazdu wraz z ładunkiem, przekracza wielkość określoną na znaku, jest zabroniony.

15. Znak „zakaz wjazdu pojazdów o obciążeniu na oś ponad . . . ton” (rys. II A—15) wskazuje, że droga jest zamknięta dla ruchu wszelkich pojazdów, w których obciążenie na oś przekracza wielkość określoną na znaku.

16. Znak „ograniczenie szybkości” (rys. II A—16) wskazuje, że przekroczenie szybkości określonej na znaku jest dla wszystkich pojazdów zabronione; liczba umieszczona na znaku wskazuje najwyższą dozwoloną szybkość wyrażoną w km/godz.

17. Znak „zatrzymanie się przed skrzyżowaniem (stop)” (rys. II A—17) wskazuje, że kierujący pojazdem powinien zatrzymać pojazd na chwilę, zanim wjedzie na drogę z pierwszeństwem przejazdu. Zatrzymanie pojazdu powinno nastąpić:

- 1) w takim miejscu, aby kierujący mógł stwierdzić, że ruch na drodze poprzecznej pozwala mu bezpiecznie na nią wjechać, lub
- 2) w razie wyznaczenia dodatkowo miejsca zatrzymania, przy pomocy znaku na jezdni lub w inny widoczny sposób — przed tymi znakami.

Znak ten wskazuje również na konieczność zatrzymania pojazdu na chwilę, gdy jest ustawiony w innych przypadkach, np. przed przejazdem kolejowym bez zapór.

18. Znak „Stój. Urząd celny” (rys. II A—18) wskazuje, że kierujący pojazdem powinien zatrzymać się przed urzędem celnym; znak ten przy odpowiedniej zmianie napisu może być stosowany również w innych okolicznościach.

19. Znak „ograniczenie zatrzymania i postoju” (rys. II A—19) wskazuje miejsce, gdzie jest zakazane zatrzymywanie lub postój pojazdów, oraz miejsce, gdzie postój pojazdów jest ograniczony, przy czym:

- 1) znak bez jakichkolwiek napisów wyjaśniających wskazuje, że postój jest zakazany,
- 2) ograniczenie postoju w określonych godzinach, czas trwania postoju, wyjątki dla pewnych rodzajów pojazdów itp. wskazuje się odpowiednimi napisami, umieszczonymi pod tarczą znaku,
- 3) jeżeli zatrzymywanie pojazdu jest zakazane — pod tarczą znaku umieszcza się napis „Zakaz zatrzymywania się” (rys. II A—19a); przepis pkt 2 ma również zastosowanie,
- 4) znak dotyczy tej strony drogi, na której jest ustawiony.

20. Znak „pierwszeństwo ruchu dla pojazdów nadjeżdżających z przeciwka” (rys. II A—20) wskazuje, że wjazd na zwężony odcinek drogi — przed którym jest ustawiony ten znak — jest zabroniony, jeżeli na odcinku tym znajdują się lub zbliżają się do niego pojazdy jadące w kierunku przeciwnym.

21. Znak „zakaz używania sygnałów dźwiękowych” (rys. II A—21) wskazuje, że używanie sygnałów dźwiękowych przez kierujących pojazdami jest zabronione.

B. Znaki nakazu.

§ 11. 1. Tarcze znaków nakazu mają kształt okrągły.

2. Tarcza znaku jest koloru niebieskiego; symbole na tarczach są koloru białego.

3. Nakaz wyrażony przez znak nakazu obowiązuje od miejsca ustawienia znaku.

§ 12. 1. Znak „obowiązujący kierunek jazdy” (rys. II B—1) wskazuje przy pomocy strzałki stanowiącej symbol znaku obowiązujący kierunek jazdy na danej drodze (jezdni), przy czym:

- 1) w przypadku zamknięcia drogi dla ruchu znak wskazuje kierunek objazdu,
- 2) umieszczenie na znaku strzałki skierowanej ku stronie wskazuje wjazd na drogę jednokierunkową, na której jest zabronione zawracanie (rys. II B—1a); w okresie przejściowym pod znakiem może być umieszczona tabliczka z napisem „jeden kierunek ruchu”.

2. Znak „droga tylko dla rowerów” (rys. II B—2) wskazuje drogę, z której obowiązane są korzystać osoby jadące

na rowerach bez silników pomocniczych; osobom kierującym innymi pojazdami, pędzącym bydło oraz pieszym korzystanie z tych dróg jest zabronione.

3. Znak „ruch okrężny” (rys. II B—3) wskazuje kierującym pojazdami, że wjeżdżają oni na skrzyżowanie dróg (plac), na którym powinni się poruszać dookoła wysepki, zielenca lub innego obiektu w kierunku podanym na znaku.

Rozdział 4.

Znaki zawierające informacje.

A. Znaki informacyjne.

§ 13. 1. Tarcze znaków informacyjnych mają kształt kwadratu lub prostokąta.

2. Na znakach informacyjnych stosuje się kolory: niebieski, biały, czarny, czerwony i żółty.

§ 14. Jeżeli niektóre znaki informacyjne zawierają dodatkowo zalecenia, kierujący pojazdami powinni stosować się do tych zaleceń.

§ 15. 1. Znak „postój” (rys. III A—1) wskazuje miejsce przeznaczone na postój pojazdów; w miejscach oznaczonych tym znakiem zabroniony jest postój pojazdów przeznaczonych do transportu zarobkowego, oczekujących na kurs (wynajęcie); miejsce postoju tych pojazdów oznacza się odrębnym znakiem zawierającym odpowiedni napis; w miejscach przeznaczonych na postój pojazdów zarobkowych zabrania się zatrzymywania innych pojazdów niż wskazane na znaku.

2. Znak „szpital” (rys. III A—2) wskazuje kierującym pojazdami, że należy zachować środki ostrożności, których wymaga bliskość szpitala lub innych zakładów leczniczych, a zwłaszcza unikać — w miarę możności — czynienia hałasu.

3. Znak „punkt opatrunkowy” (rys. III A—3) wskazuje na bliskość punktu opatrunkowego lub apteczki przydrożnej.

4. Znak „stacja obsługi” (rys. III A—4) wskazuje na bliskość stacji obsługi technicznej pojazdów samochodowych.

5. Znak „telefon” (rys. III A—5) wskazuje, że w pobliżu znajduje się telefon dostępny do rozmów publicznych.

6. Znak „stacja benzynowa (paliwowa)” (rys. III A—6) wskazuje, że w pobliżu lub w odległości wskazanej na znaku znajduje się stacja zaopatrywania w paliwo.

7. Znak „pierwszeństwo ruchu na zwięzonym odcinku drogi” (rys. III A—7) wskazuje, że kierujący pojazdami, zbliżający się do zwięzonego odcinka drogi, mostu itp., mają prawo pierwszeństwa wjazdu na ten odcinek przed pojazdami zbliżającymi się również do tego odcinka z kierunku przeciwnego; znakowi temu odpowiada znak zakazu (§ 10 ust. 20) umieszczony od strony przeciwnego kierunku ruchu.

8. Znak „koniec ruchu dwukierunkowego na jezdni o ruchu jednokierunkowym” (rys. III A—8) wskazuje miejsce, w którym kończy się wprowadzony tymczasowo ruch w obu kierunkach na jezdni o ruchu jednokierunkowym.

9. Znak „obozowisko (camping)” (rys. III A—9) wskazuje miejsce w pobliżu drogi, przeznaczone do ustawienia namiotów, domków campingowych itp.

10. Znak „droga z pierwszeństwem przejazdu” (rys. III A—10) informuje kierującego pojazdem, że wjeżdża na drogę posiadającą pierwszeństwo przejazdu na skrzyżowaniach z innymi drogami.

11. Znak „koniec pierwszeństwa przejazdu” (rys. III A—11) wskazuje koniec drogi posiadającej pierwszeństwo przejazdu na skrzyżowaniach z innymi drogami, na której początku umieszczony był znak według rys. III A—10; znak według rys. III A—11 może być poprzedzony takim samym znakiem z tabliczką podającą odległość do miejsca, w którym kończy się droga z pierwszeństwem przejazdu.

12. Pomędzy znakami według rys. III A—10 i według rys. III A—11 mogą być umieszczone dodatkowo znaki według rys. III A—10 (o wymiarach zmniejszonych) w celu przy-

pomnienia kierującym pojazdami, że jadą oni drogą z pierwszeństwem przejazdu.

B. Tablice przed drogowskazami, drogowskazy i tablice kierunkowe.

§ 16. Tablice przed drogowskazami uprzedzają kierujących pojazdami o zbliżeniu się do skrzyżowania oraz wskazują schematycznie kierunki, w których rozejdą się drogi.

§ 17. 1. Tablice przed drogowskazami (rys. III B—1) mają kształt prostokąta.

2. Tło tablicy przed drogowskazami jest koloru żółtego. napisy i obrzeże koloru czarnego.

§ 18. 1. Drogowskazy (rys. III B—2) mają kształt prostokąta umieszczonego dłuższym bokiem poziomo i zakończony z jednej strony strzałką, w kształcie trójkąta równoramiennego.

2. Tło drogowskazu jest koloru żółtego, napisy i obrzeże koloru czarnego.

3. Drogowskazy wskazują kierunki dróg do określonych miejscowości oraz podają odległość do nich.

4. Tablice kierunkowe (rys. III B—3) są uzupełnieniem drogowskazów i podają odległości do większych miejscowości leżących na danym szlaku drogowym.

5. Tablica kierunkowa umieszczona za skrzyżowaniem oznacza potwierdzenie kierunku drogi.

C. Tablice miejscowości oraz tablice i znaki szlaków drogowych.

§ 19. 1. Tablice miejscowości (rys. III C—1) mają kształt prostokąta, którego dłuższy bok umieszczony jest poziomo.

2. Tablice szlaków drogowych (rys. III C—2) wskazują większe miasta oraz specjalnie uczęszczane miejscowości (np. uzdrowiska) znajdujące się na danym szlaku, podając odległość do nich.

3. Tło tablicy szlaku drogowego jest koloru żółtego, napisy oraz obrzeże koloru czarnego.

§ 20. 1. Znaki szlaków drogowych (rys. III C—3) mają kształt prostokąta.

2. Tło znaku szlaku jest koloru żółtego, liczby i obrzeże koloru czarnego.

3. Znak szlaku zawiera numer, którym oznaczono dany szlak.

4. Znaki z numerami dróg międzynarodowych (rys. III C—4) mają kształt prostokąta; tło znaku jest koloru zielonego, liczby i obrzeże koloru białego.

Dział III.

ZNAKI NA JEZDNI

§ 21. 1. Znaki na jezdni nakazują kierującym pojazdami prowadzenie pojazdów zgodnie ze znaczeniem tych znaków, wskazują miejsca na jezdni, w których kierujący powinni zachować szczególną ostrożność, oraz podają informacje użytkownikom dróg.

2. Znaki na jezdni składają się z linii ciągłych i przerywanych, podłużnych lub poprzecznych względem osi drogi oraz innych znaków, jak strzałki, napisy itp.

§ 22. 1. Wyznaczenie na jezdni pasów ruchu za pomocą linii podłużnych oznacza, że kierujący pojazdem powinien prowadzić swój pojazd w pasie ruchu odpowiadającym jego kierunkowi jazdy.

2. Przejeżdżanie przez linię ciągłą podłużną oraz najezżdżanie na nią jest zabronione.

3. Przejeżdżanie na sąsiedni pas ruchu dozwolone jest tylko — przy zachowaniu obowiązujących przepisów ruchu — w tych miejscach, w których pasy ruchu oddzielone są od siebie linią przerywaną.

4. W przypadku gdy jezdnia podzielona jest podłużną linią podwójną, ciągłą i przylegającą do niej przerywaną, przejeżdżanie na sąsiedni pas ruchu dozwolone jest tylko od strony linii przerywanej.

5. Z wyjątkiem przejeżdżania na sąsiedni pas ruchu, zabrania się jazdy w ten sposób, aby linie wyznaczające pasy ruchu znajdowały się pomiędzy kołami pojazdu, oraz jazdy kołami po liniach.

6. Strzałki wyznaczone na jezdni przed skrzyżowaniem wskazują, który pas ruchu odpowiada kierunkowi jazdy po przejechaniu skrzyżowania; wszyscy kierujący pojazdami powinni przed dojechaniem do skrzyżowania, w miejscach oznaczonych liniami przerywanymi, skierować swe pojazdy na te pasy ruchu, które odpowiadają zamierzonemu przez nich kierunkowi jazdy.

§ 23. Na jezdni mogą być również umieszczone napisy oraz linie wskazujące miejsca przeznaczone do pewnych określonych celów, jak np. miejsca postoju, miejsca przystanków środków komunikacji publicznej itp.

§ 24. 1. Linia zatrzymania wyznaczona prostopadle do osi drogi wskazuje kierującemu pojazdem miejsce, w którym powinien on zatrzymać swój pojazd, jeżeli to wynika z ustawienia znaku „zatrzymanie przed skrzyżowaniem (stop)” (§ 10 ust. 17), sygnalizacji świetlnej (§ 27 pkt 1) lub znaków podawanych ręcznie (§ 31 ust. 1).

2. Jeżeli wyznaczone jest przejście przez jezdnię, linię zatrzymania stanowi linia ograniczająca to przejście, dalsza od skrzyżowania.

3. Linia zatrzymania może być uzupełniona napisem „stop” umieszczonym bezpośrednio przed linią.

§ 25. 1. Linie wyznaczające przejścia przez jezdnię wskazują pieszym miejsca, z których powinni oni korzystać przy przekraczaniu jezdni.

2. Miejsca przejść przez jezdnię mogą być oznaczone za pomocą dwóch linii pojedynczych, ograniczających to przejście, lub za pomocą wielu linii równoległych wyznaczonych na całej powierzchni przejścia (tzw. „zobła”) lub w inny sposób.

Dział IV.

SYGNALY ŚWIETLNE

§ 26. Sygnalizacja świetlna służy do kierowania ruchem drogowym oraz do ostrzegania użytkowników dróg o niebezpieczeństwie.

§ 27. Znaczenie sygnałów w sygnalizacji świetlnej do kierowania ruchem jest następujące.

- 1) sygnał czerwony — zabrania wjazdu i wejścia,
- 2) sygnał zielony — zezwala na wjazd i wejście,
- 3) sygnał żółty — zabrania wjazdu i wejścia na skrzyżowanie wszystkim użytkownikom drogi, z wyjątkiem tych, dla których ruch był otwarty, a których pojazdy w chwili zapalenia się sygnału żółtego znajdowały się tak blisko skrzyżowania, że nie mogłyby zatrzymać się przed nim; sygnał żółty poleca jednocześnie opuszczenie skrzyżowania wszystkim użytkownikom drogi, którzy znajdowali się na skrzyżowaniu w chwili zapalenia się sygnału żółtego.

§ 28. 1. Sygnał czerwony nadawany jednocześnie z żółtym ma znaczenie sygnału czerwonego.

2. Sygnał zielony w kształcie strzałki nadawany łącznie z sygnałem czerwonym oznacza swobodę ruchu pojazdów jedynie w kierunku wskazanym sygnałem — strzałką; sygnał ten może być zastąpiony znakiem składającym się z białej tabliczki prostokątnej z umieszczoną na niej zieloną strzałką; skracając przy sygnale czerwonym, kierujący obowiązany jest ustąpić pierwszeństwa przejazdu pojazdowi poruszającemu się po drodze, na którą wjeżdża.

3. Sygnał żółty migający ma znaczenie sygnału ostrzegawczego, nakazującego wszystkim użytkownikom drogi za-

chowanie szczególnej ostrożności ze względu na niebezpieczne miejsce, do którego się zbliżają.

§ 29. 1. Przy prowadzeniu robót na drodze używa się sygnałów świetlnych czerwonych, jeżeli droga jest zamknięta dla ruchu, oraz sygnałów świetlnych pomarańczowych, jeżeli ruch jest ograniczony.

2. Wysepki porządkujące ruch, wysepki bezpieczeństwa i inne przeszkody znajdujące się na środku jezdni oznacza się światłami koloru żółtego; poza obszarami zabudowanymi zamiast światel mogą być stosowane materiały odbłaskowe.

3. Dla oznaczenia prawej (zgodnie z kierunkiem ruchu) krawędzi jezdni używa się światel koloru czerwonego, a dla oznaczenia przeciwległej krawędzi — światel koloru białego; zamiast światel mogą być stosowane materiały odbłaskowe.

§ 30. 1. Na przejeździe kolejowym wyposażonym w sygnalizację świetlną ruch jest zabroniony w czasie, gdy nadawany jest sygnał czerwony migający lub ciągły.

2. W razie uszkodzenia sygnalizacji na przejeździe kolejowym może być nadawany sygnał żółty migający, nakazujący użytkownikom drogi zachowanie szczególnej ostrożności przy przekraczaniu przejazdu.

3. Sygnał biały migający oznacza swobodę przekroczenia przejazdu kolejowego.

Dział V.

SYGNALY PODAWANE PRZEZ KIERUJĄCEGO RUCHEM DROGOWYM

§ 31. 1. Milicjant stojący przodem lub tyłem do nadjeżdżających pojazdów wyraża sygnał „stój”, zabraniający wjazdu i wejścia na skrzyżowanie.

2. Milicjant stojący bokiem do nadjeżdżających pojazdów wyraża sygnał zezwolenia na wjazd i wejście na skrzyżowanie.

3. Podniesienie przez milicjanta ręki do góry wyraża sygnał „uwaga” i zabrania wjazdu i wejścia na skrzyżowanie, nakazując również opuszczenie skrzyżowania użytkownikom drogi, dla których ruch był otwarty.

4. Milicjant może przy pomocy innych ruchów rękami podawać określone, nie budzące wątpliwości zakazy i nakazy poszczególnym użytkownikom dróg.

Dział VI.

SYGNALY DŹWIĘKOWE.

§ 32. 1. Sygnaly dźwiękowe w postaci gwizdków mogą być używane jako sygnaly pomocnicze przy kierowaniu ruchem lub jako sygnaly podawane dla ostrzeżenia użytkowników dróg.

2. Do podawania sygnałów określonych w ust. 1 upoważnieni są umundurowani funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej.

§ 33. Na przejazdach kolejowych lub tramwajowych mogą być używane sygnaly dźwiękowe w postaci nie ogluszających dzwonek lub brzęczków ostrzegających o zbliżeniu się pociągu lub o opuszczaniu zapór.

Dział VII.

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

§ 34. 1. W obrębie pasa drogowego dróg publicznych nie wolno ustawiać bez zgody właściwego organu administracji drogowej tablic z rysunkami i napisami oraz reklam.

2. Znaki określone ust. 1 ustawiane za zgodą organu administracji drogowej nie mogą być podobne kształtem i kolorem do znaków drogowych bądź swoim wyglądem lub sposobem ustawienia wpływać ujemnie na wyrazistość i jasność znaków i sygnałów drogowych, wprowadzać w błąd lub utrudniać ruch drogowy.

§ 35. 1. Wprowadzenie nowych znaków i sygnałów drogowych bądź innych urządzeń przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu oraz dostosowanie istniejących znaków, sygnałów i urządzeń drogowych do przepisów niniejszego rozporządzenia odbywać się będzie stopniowo wzdłuż poszczególnych dróg.

2. Dotychczas stosowane znaki i sygnały drogowe do czasu ich wymiany obowiązują na równi z nowymi, określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

§ 36. 1. Obowiązek ustawiania znaków i sygnałów drogowych obciąża właściwy organ administracji drogowej, który ponosi również koszty utrzymania (konserwacji) tych znaków i sygnałów; nie dotyczy to znaków i sygnałów drogowych, które stosownie do przepisów specjalnych obowiązane są ustawiać i utrzymywać organy kolei.

2. Szczegółową instrukcję w sprawie konstrukcji, wymiarów, sposobu ustawiania znaków i sygnałów drogowych i innych urządzeń ostrzegawczo-zabezpieczających oraz wyglądu

tablic przystankowych wyda Minister Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 37. Tracą moc:

- 1) §§ 38—55 rozporządzenia Ministra Robót Publicznych i Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 1924 r. regulującego używanie i ochronę dróg (Dz. U. z 1924 r. Nr 61, poz. 611, z 1925 r. Nr 55, poz. 397, z 1927 r. Nr 113, poz. 967 i z 1937 r. Nr 58, poz. 458),
- 2) rozporządzenie Ministrów Transportu Drogowego i Lotniczego oraz Spraw Wewnętrznych z dnia 3 maja 1956 r. w sprawie wprowadzenia niektórych znaków drogowych (Dz. U. z 1956 r. Nr 34, poz. 157).

§ 38. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

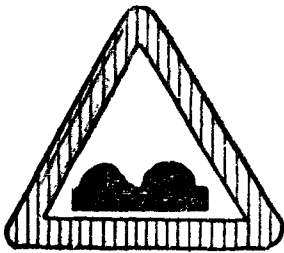
Minister Komunikacji: w z. *M. Olewiński*

Minister Spraw Wewnętrznych: w z. *R. Dobieszak*

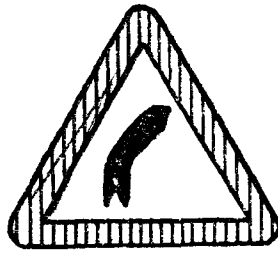
Załącznik do rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 10 lipca 1959 r. (poz. 271).

WZORY ZNAKÓW DROGOWYCH

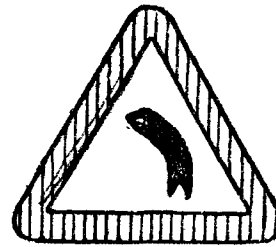
I. Znaki ostrzegawcze.

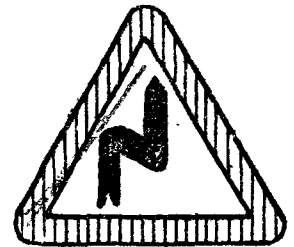
rys. I—1

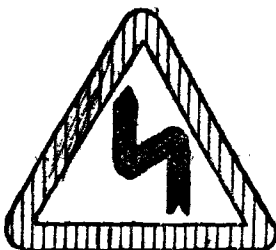
rys. I—2

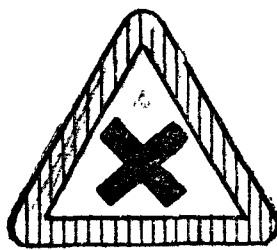
rys. I—3

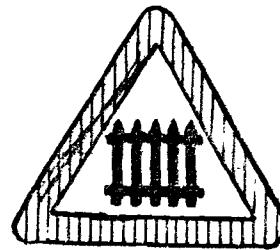
rys. I—4

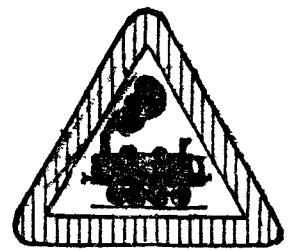
rys. I—5

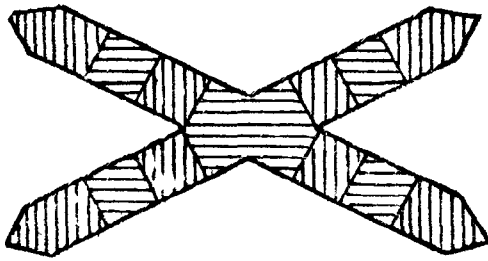
rys. I—6

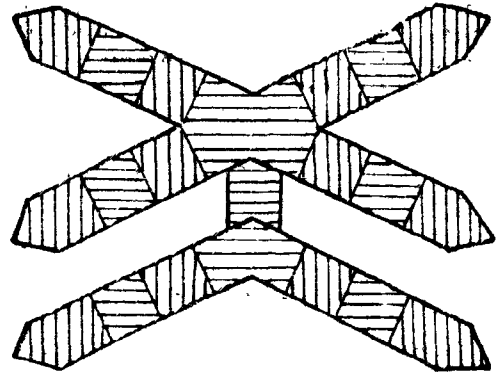
rys. I—7

rys. I—8

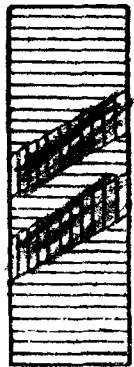
rys. I—9

rys. I—9a

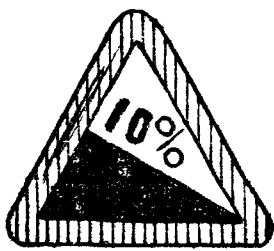
rys. I—10

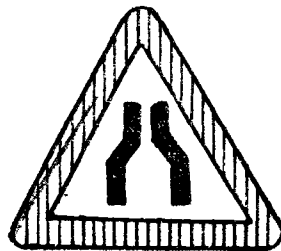
rys. I—10a

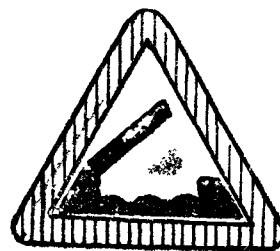
rys. I—10b

rys. I—11

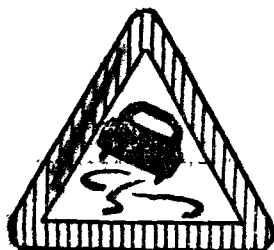
rys. I—12

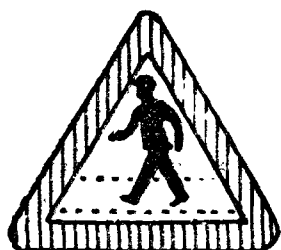
rys. I—13

rys. I—14

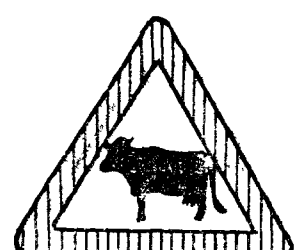
rys. I—15

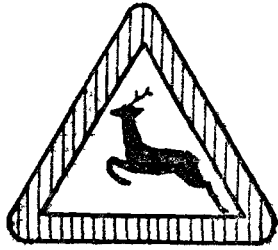
rys. I—16

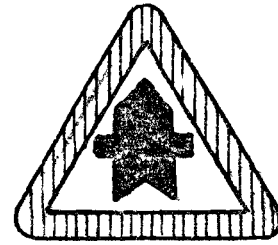
rys. I—17

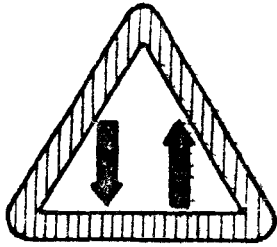
rys. I—18

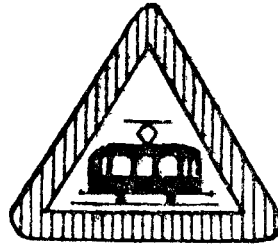
rys. I — 18a

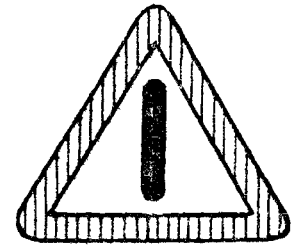
rys. I — 19

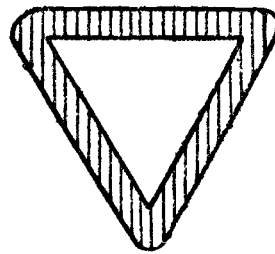
rys. I — 20

rys. I — 21

rys. I — 22

rys. I — 23

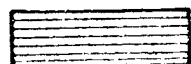
Oznaczenia kolorów znaków ostrzegawczych:

jasnożółty.

czerwony.

biały.

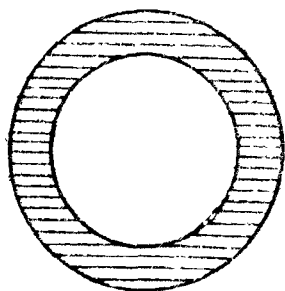

czarny.

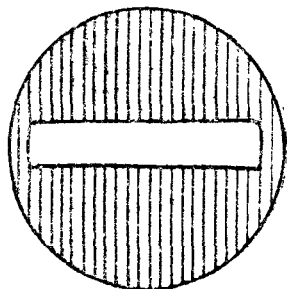

II. Znaki wyrażające zarządzenia bezwzględne.

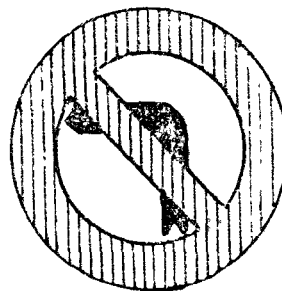
A. Znaki zakazu.

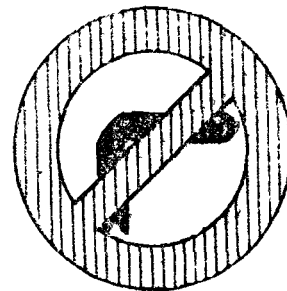
rys. II A — 1

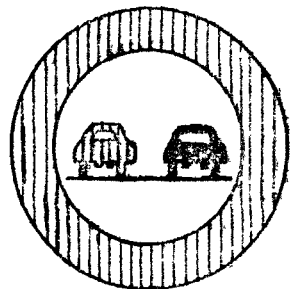
rys. II A — 2

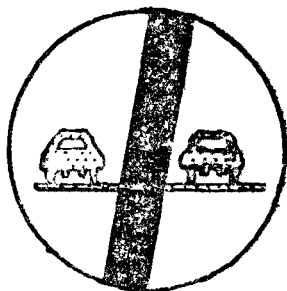
rys. II A — 3

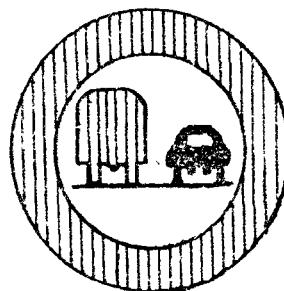
rys. II A — 3a

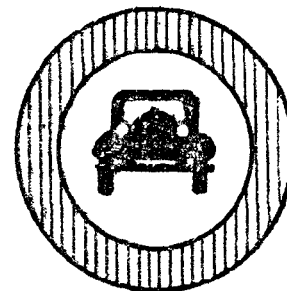
rys. II A — 4

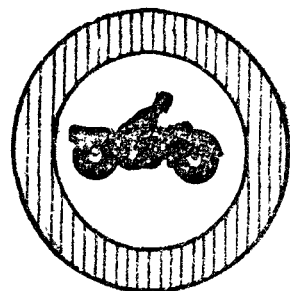
rys. II A — 4a

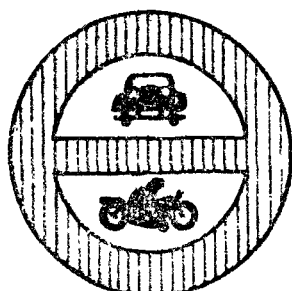
rys. II A — 5

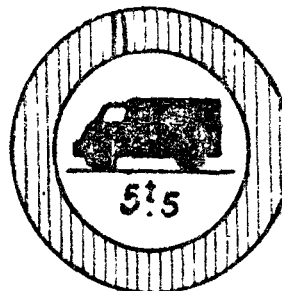
rys. II A — 6

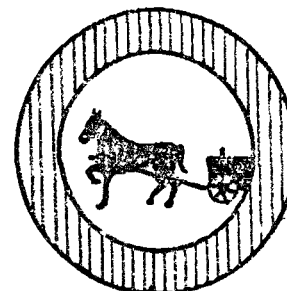
rys. II A — 7

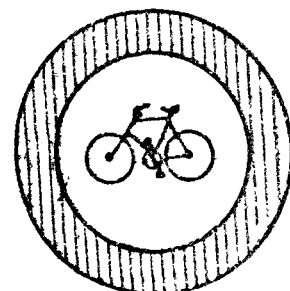
rys. II A — 8

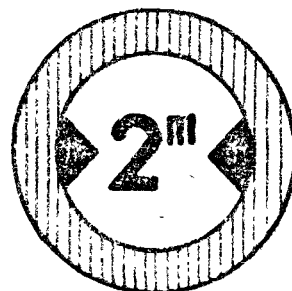
rys. II A — 9

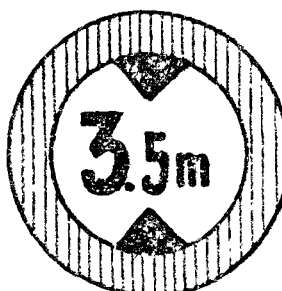
rys. II A — 10

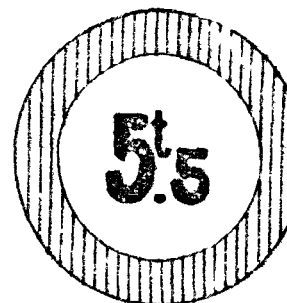
rys. II A — 11

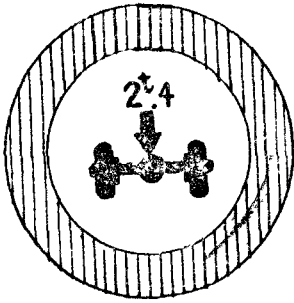
rys. II A — 12

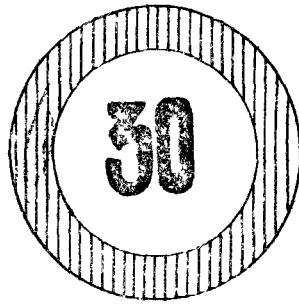
rys. II A — 13

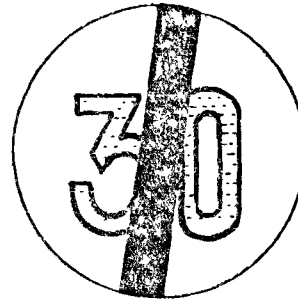
rys. II A — 14

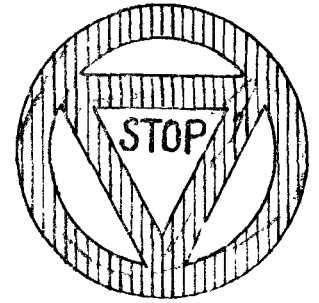
rys. II A — 15

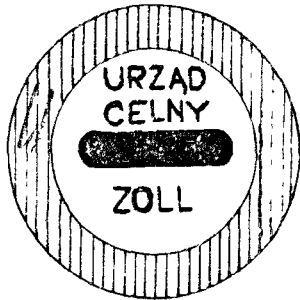
rys. II A — 16

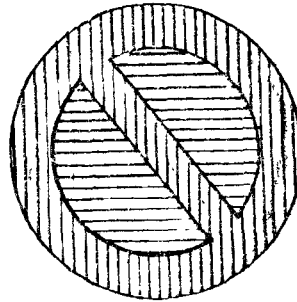
rys. II A — 16a

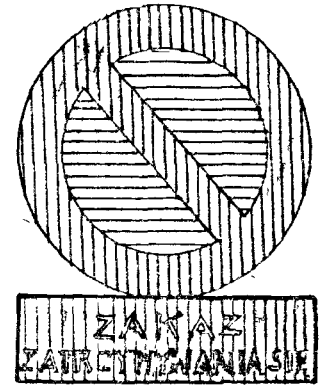
rys. II A — 17

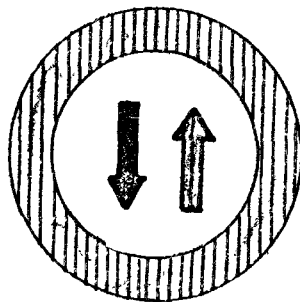
rys. II A — 18

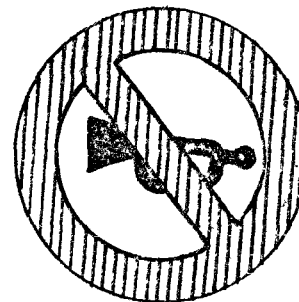
rys. II A — 19

rys. II A — 19a

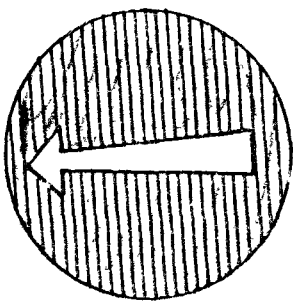

rys. II A — 20

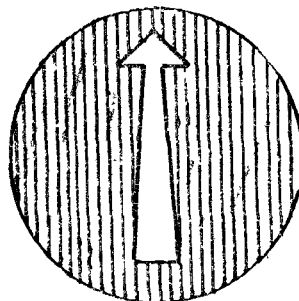

rys. II A — 21

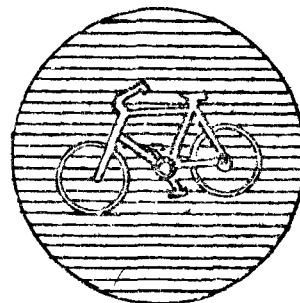
B. Znaki nakazu.

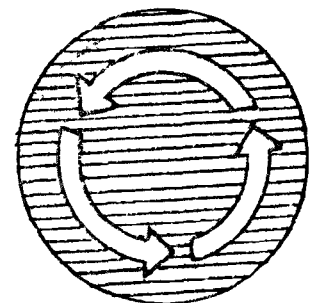
rys. II B — 1

rys. II B — 1a

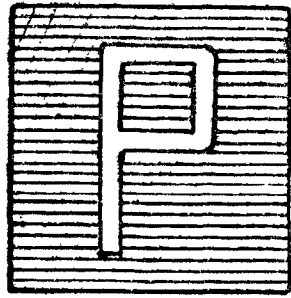
rys. II B — 2

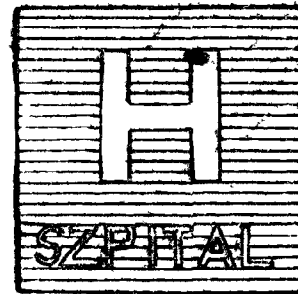
rys. II B — 3

III. Znaki zawierające informacje.

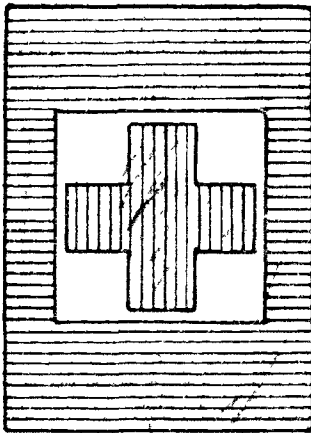
A. Znaki informacyjne.

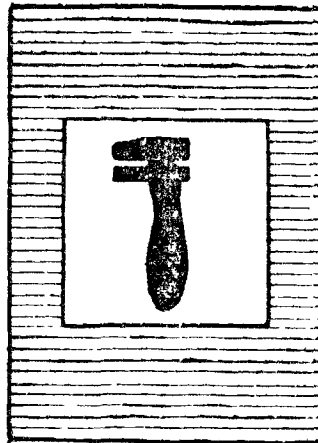
rys. III A — 1

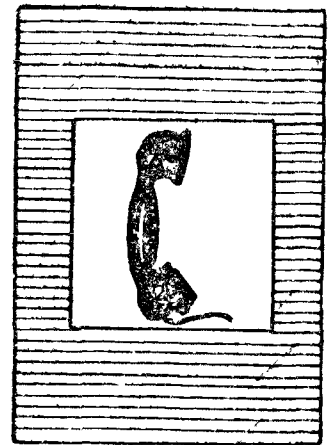
rys. III A — 2

rys. III A — 3

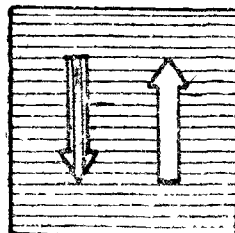
rys. III A — 4

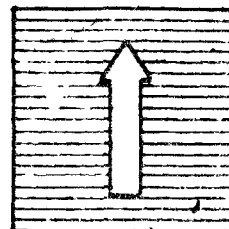
rys. III A — 5

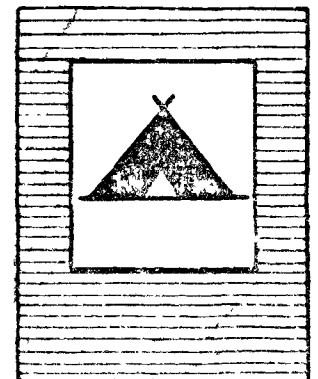
rys. III A — 6

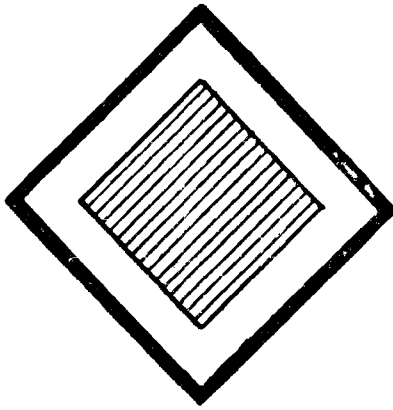
rys. III A — 7

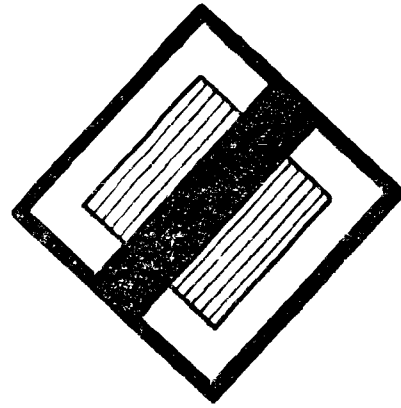
rys. III A — 8

rys. III A — 9

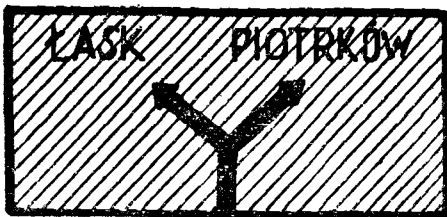

rys. III A — 10

rys. III A — 11

B. Tablice przed drogowskazami, drogowskazy i tablice kierunkowe

rys. III B — 1

rys. III B — 2

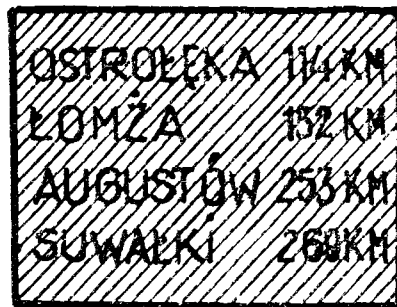

rys. III B — 3

C. Tablice miejscowości oraz tablice i znaki szlaków drogowych

rys. III C — 1

rys. III C — 2

rys. III C — 3

rys. III C — 4

Oznaczenia kolorów znaków wyrażających zarządzenia bezwzględne oraz znaków zawierających informacje:

czerwony

czarny

niebieski

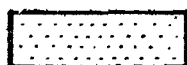
biały

żółty

zielony

szary